

Sygn. akt III KRS 15/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z odwołania M. D.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa [...] z dnia 16 stycznia 2014 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na pięć wolnych stanowisk sędziowskich w Sądzie Rejonowym [...], ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2012 r., poz. 669,

z udziałem I. H.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 17 lipca 2014 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą Nr 27/2014 z dnia 16 stycznia 2014 r. Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego [...] kandydatury: asystenta sędziego R. B., referendarza sądowego A. B., asystenta sędziego I. H., referendarza sądowego K. M. i adwokata A. W. (pkt I) oraz nie

przedstawiać z wnioskiem o powołanie do pełnienia tego urzędu 104 kandydatur, w tym adwokata M. D. (pkt II ppkt 10), a nadto - na podstawie art. 41 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm.; dalej jako „ustawa”) - postanowiła umorzyć postępowanie w zakresie dotyczącym 16 kandydatur (pkt III).

W uzasadnieniu uchwały podniesiono, że po pierwsze - kandydaci określani w pkt I. zostali jednogłośnie rekomendowani przez zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa na posiedzeniu w przedmiocie przygotowania stanowiska dotyczącego rozpatrzenia i oceny kandydatów przez Radę; po drugie - przedstawiając listę rekomendowanych kandydatów na pięć stanowisk sędziowskich zespół wziął pod uwagę załączone do zgłoszeń uczestników postępowania: oceny kwalifikacyjne kandydatów, opinie przełożonych, rekomendacje, dokumenty dotyczące doświadczenia zawodowego kandydatów, opinie Kolegium Sądu Apelacyjnego, ocenę Zgromadzenia Ogólnego Sędziów oraz inne dołączone dokumenty; po trzecie - przy podejmowaniu uchwały Krajowa Rada Sądownictwa kierowała się rekomendacją przedstawioną przez zespół członków Rady oraz uwzględniła kryteria wymienione w art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy, a przede wszystkim doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów; po czwarte - o przedstawieniu kandydatur osób wymienionych w pkt I. uchwały zdecydował całokształt okoliczności sprawy, w szczególności uzyskane przez wnioskowanych kandydatów wysokie kwalifikacje zawodowe, doświadczenie zawodowe, poparcie środowiska sędziowskiego, oceny z ukończenia wyższych studiów prawniczych oraz egzaminu sędziowskiego, a nadto opinie przełożonych oraz rekomendacje; po piąte - wnioskowani kandydaci to osoby o wysokich kwalifikacjach zawodowych, cechujące się terminowością w podejmowaniu i wykonywaniu poszczególnych czynności, rzetelnością i profesjonalizmem oraz kilkuletnim doświadczeniem zawodowym w wymiarze sprawiedliwości; po szóste - pozostali kandydaci biorący udział w konkursie, w tym kandydat M. D., nie spełniają powyższych kryteriów na takim poziomie jak kandydaci wnioskowani. W konsekwencji Krajowa Rada Sądownictwa udzieliła kandydaturom wymienionym w pkt I. uchwały poparcia

bezwzględną większością głosów (po 17 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i głosów „wstrzymujących się”), natomiast kandydatura adwokata M. D. nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów (brak głosów „za”, 8 głosów „przeciw” i 9 głosów „wstrzymujących się”).

Odwołanie od powyższej uchwały złożył M. D., zaskarżając ją w zakresie pkt I. w części przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego kandydatury I. H. - asystenta sędziego w Sądzie Apelacyjnym w [...] oraz w zakresie pkt II. w części nieprzedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia tego urzędu kandydatury skarżącego (ppkt 10).

Skarżący zarzucił zaskarżonej uchwale: 1) sprzeczność z art. 35 ust. 2 ustawy, polegającą na dokonaniu wyboru kandydatury I. H. w sposób sprzeczny ze zgromadzonym materiałem dowodowym w sytuacji, w której kandydatura skarżącego, w świetle ustalonych w uchwale kryteriów wyboru, spełnia wyższe wymagania w zakresie doświadczenia i dorobku zawodowego, stażu pracy, opinii i ocen sędziów wizytatorów, a także indywidualnych cech i predyspozycji do wykonywania zawodu sędziego; 2) sprzeczność z art. 33 ust. 1 ustawy w związku z art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP, polegającą na podjęciu uchwały w zaskarżonej części bez wszechstronnego rozważenia sprawy, a nadto z naruszeniem zasad jednakowego dostępu do stanowisk w sferze publicznej oraz równego traktowania i niedyskryminacji, poprzez dokonanie oceny kandydatury skarżącego w sposób sprzeczny ze zgromadzonym materiałem dowodowym, nieuzasadnione pominięcie przy ocenie kandydatury skarżącego szeregu korzystnych dla jego wyboru okoliczności, jak ocen, opinii i rekomendacji zawartych w analizach i ocenach sporządzonych przez sędziów wizytatorów oraz doświadczenia zawodowego i stażu pracy, bez odpowiedniego wyjaśnienia i podania motywów takiej decyzji.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie uchwały w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o oddalenie odwołania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odwołanie nie zawiera nieusprawiedliwionych zarzutów.

Zgodnie z art. 60 Konstytucji RP obywatele polscy korzystający z pełni praw publicznych mają prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach. Z kolei art. 32 ustawy zasadniczej statuuje zasadę równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne (ust. 1) oraz zakazuje dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny (ust. 2). W myśl art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, do kompetencji Rady należy rozpatrywanie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich oraz - będące wynikiem realizacji tego zadania - podjęcie uchwały w przedmiocie przedstawienia lub nieprzedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie sędziego. Przepis art. 33 ust. 1 ustawy zobowiązuje Krajową Radę Sądownictwa, aby przed podjęciem uchwały w indywidualnych sprawach należących do jej kompetencji, wszechstronnie rozważyła sprawę, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeśli zostały złożone. W myśl art. 35 ustawy, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół Krajowej Rady Sądownictwa opracowuje listę rekomendowanych kandydatów (ust. 1), kierując się przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinie kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów (ust. 2).

Na tle przytoczonych przepisów w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że po pierwsze - przedmiotem sprawowanej przez ten Sąd kontroli jest formalny aspekt dostępu do służby, związany z przestrzeganiem przez Radę zastosowanych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też predyspozycji danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach postępowania przed Radą, gdyż mogłoby to oznaczać naruszenie jej uprawnień i kompetencji wynikających z art. 179 Konstytucji RP i art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy. W konsekwencji ocena doboru kryteriów oraz znaczenie przywiązywane

do poszczególnych kryteriów przy ocenie kandydatów na stanowiska sędziowskie pozostają poza zakresem kompetencji Sądu Najwyższego do kontroli zgodności uchwał Rady z prawem (art. 44 ust. 1 ustawy), chyba że naruszają podstawowe zasady prawne lub opierają się na zastosowaniu niedozwolonych kryteriów oceny (por. wyroki z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 196; z dnia 17 sierpnia 2010 r., III KRS 6/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 25; z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/11, LEX nr 1001316; z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 11/11, LEX nr 1001318; z dnia 20 września 2011 r., III KRS 13/11, LEX nr 1001319; z dnia 15 grudnia 2011 r., III KRS 12/11, LEX nr 1106742). Po drugie, żadne z kryteriów oceny poszczególnych kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie brane pod uwagę w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa nie ma charakteru decydującego ani też nie jest konieczne wymagane uszeregowanie kandydatów w oparciu o każde z nich. O przeprowadzeniu prawidłowej oceny zgłoszonych kandydatur decyduje bowiem ocena całościowa (kompleksowa) wynikająca z łącznego zastosowania tych kryteriów, co wynika z obowiązku wszechstronnego rozważenia przez Radę okoliczności sprawy (por. wyrok z dnia 5 września 2013 r., III KRS 212/13, LEX nr 1402637 i powołane w nim wcześniejsze orzecznictwo). Po trzecie - nie ma podstaw do przyjęcia, że Rada, nie zamieszczając w uzasadnieniu uchwały szczegółowej charakterystyki niewybranego kandydata, nie dokonała wnikliwej oceny jego kandydatury, skoro uzasadnienie uchwały wskazuje, iż o wyborze kandydata zadecydowała całościowa ocena wynikająca z łącznego zastosowania przyjętych kryteriów (por. wyroki z dnia 12 czerwca 2012 r., III KRS 15/12, OSNP 2013 nr 13-14, poz. 166; z dnia 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12, OSNP 2013 nr 15-16, poz. 194; z dnia 15 stycznia 2013 r., III KRS 33/12, LEX nr 1294470). Po czwarte - ponieważ Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji zawodowych i moralnych kandydata do pełnienia urzędu sędziego, to samo niezadowolenie lub subiektywne poczucie pokrzywdzenia nie stanowi usprawiedliwionej podstawy odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, jeżeli odwołujący się nie wskazał uzasadnionych zarzutów, które potwierdzałyby rzeczywiste zastosowanie wobec jego kandydatury nierównych lub dyskryminujących go kryteriów dostępu do wakujących stanowisk sędziowskich w porównaniu do innych kandydatur

zgłoszonych w tej procedurze konkursowej (por. wyrok z dnia 10 czerwca 2009 r., III KRS 6/08, LEX nr 523533).

Wbrew twierdzeniom skarżącego, z uzasadnienia zaskarżonej uchwały jasno wynika, że Rada uwzględniła w odniesieniu do wszystkich kandydatów będących uczestnikami postępowania jednolite okoliczności rzutuujące na ocenę ich predyspozycji do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego [...] i dochowała wynikającego z art. 33 ust. 1 ustawy wymagania wszechstronnego rozważenia sprawy, przy uwzględnieniu przyjętych i określonych w art. 35 ust. 2 ustawy kryteriów. Kryteria te wyraźnie wynikają ze szczegółowego umotywowania przyczyn dokonanego wyboru. Rada przypisała szczególne znaczenie wysokim kwalifikacjom zawodowym oraz doświadczeniu zawodowemu wybranych kandydatów (z podkreśleniem takich okoliczności, jak terminowość w podejmowaniu i wykonywaniu poszczególnych czynności, rzetelność i profesjonalizm oraz kilkuletnie doświadczenie zawodowe w wymiarze sprawiedliwości), uwzględniając również skalę poparcia środowiska sędziowskiego, oceny z ukończenia studiów prawniczych i egzaminu sędziowskiego, opinie przełożonych oraz rekomendacje. Na podstawie tych kryteriów Rada dokonała - w procedurze głosowania - jednoznacznie niekorzystnej dla skarżącego oceny jego kandydatury w porównaniu z kandydaturą I. H. (skarżący nie otrzymał ani jednego głosu poparcia). Oceny tej nie może podważyć przeciwstawienie jej przez skarżącego własnej oceny, opartej na tym samym materiale, przy zastosowaniu innej hierarchii „ważności” kryteriów, gdyż ta należy do wyłącznej kompetencji Rady. Należy przy tym zaznaczyć, że powinność stosowania w postępowaniu przed Radą jednolitych kryteriów wyboru nie oznacza, że Krajowa Rada Sądownictwa powinna wobec wszystkich zgłoszonych kandydatów (niezależnie od ich statusu) stosować jednakowe (identyczne) kryteria oceny. Jednolite kryterium odnoszące się do kwalifikacji zawodowych (dorobku, doświadczenia zawodowego) kandydatów na wolne stanowisko sędziowskie w sądzie powszechnym nie może być jednakowo stosowane do różnych kandydatów. Inaczej ich ocena będzie dokonywana np. w odniesieniu do asystenta sędziego lub referendarza sądowego, a inaczej będzie kształtować się w przypadku kandydatury zgłoszonej przez adwokata, radcę prawnego lub pracownika naukowego szkoły (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia

21 sierpnia 2012 r., III KRS 21/12, niepublikowany). Wreszcie to, że w uzasadnieniu kwestionowanej uchwały pominięto omówienie - w kontekście przyjętych kryteriów - okoliczności dotyczących skarżącego, nie oznacza, że Rada ich nie rozpoznała i nie wzięła pod uwagę, skoro dokonała oceny wszystkich kandydatur „po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy”, a więc z uwzględnieniem całej dokumentacji pozostającej w jej dyspozycji. Uzasadnienie uchwały Krajowej Rady Sądownictwa ograniczone do szczegółowego przedstawienia kandydatur wybranych w głosowaniu nie stanowi naruszenia prawa również dlatego, że uchwała jest aktem podejmowanym przez organ kolegialny. Wyniki takiego głosowania trudno przedstawić w formie uzasadnienia, gdyż niemożliwe jest jednoznaczne ustalenie rzeczywistych intencji poszczególnych głosujących. W takim przypadku kontrola sądowa musi ograniczać się do oceny, czy zachowane zostały podstawowe reguły proceduralne, a te nie zostały naruszone.

Z powyższych względów - wobec niewykazania sprzeczności zaskarżonej uchwały z prawem - odwołanie podlega oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.